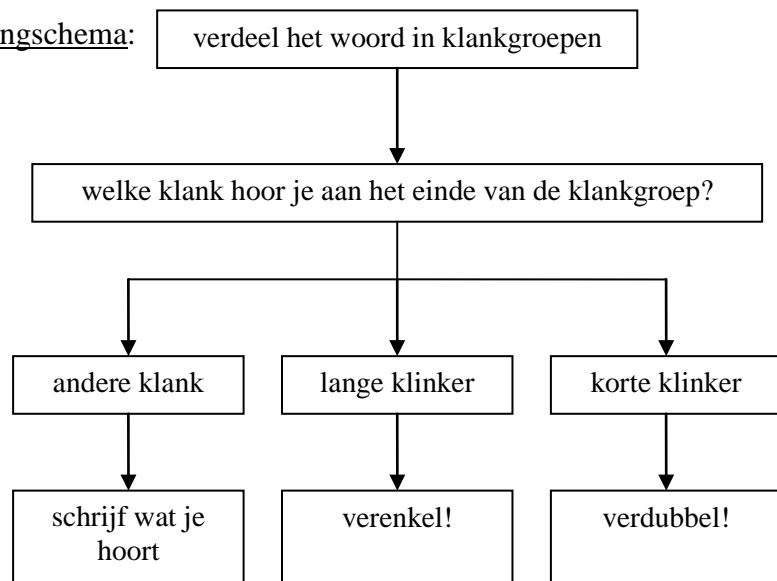

Instructieblad voor de oefenpartner: hoe kunt u met de woordenlijsten en zinnendictes oefenen.

Om *regelwoorden*, *verenkeling* en *verdubbeling* goed te schrijven is het erg belangrijk dat uw kind woorden hardop in klankgroepen kan verdelen, kan nagaan welke klank (korte klinker óf lange klinker óf andere klank) het aan het einde van elke klankgroep hoort, en vervolgens weet of het wel of niet de spellingregel van de verenkeling of verdubbeling toe moet passen. Vaak oefenen is hierbij belangrijk. Het is beter om meerdere keren kort te oefenen dan één keer lang. Over het algemeen heeft het de voorkeur om elke dag vijf tot tien minuten te oefenen, al naar gelang de vorderingen. Dit oefenen kan thuis, in een rustige omgeving aan tafel gebeuren. U kunt ook op een speelse manier oefenen, bijvoorbeeld tijdens een fietstochtje (“verdeel eens het woord ‘fietsen’ / ‘zadel’ / ‘wielen’ hardop in klankgroepen”), tijdens het boodschappen doen (“welke klank hoor je aan het einde van /kà/? en welke klank hoor je aan het einde van /sá/?”) of tijdens het spelen op het strand (“schrijf eens een woord in het zand”).

Wanneer uw kind tijdens de behandeling een nieuw type woorden aangeboden krijgt, krijgt het de bijbehorende woordenlijsten mee naar huis. De behandelaar zal aangeven vanaf welk moment u kunt gaan oefenen met het *schrijven van de woorden*. Op het moment dat uw kind toe is aan het *schrijven van zinnen* met een bepaald type woorden, zal de behandelaar zinnendictes meegeven.

Er wordt geoefend met het spellingschema:

Let op: De woorden in de woordenlijsten zijn middels een streepje (-) verdeeld in klankgroepen. Bijvoorbeeld: men-sen, ta-fel, bri-llen, slaap-ka-mer, spe-lle-tje.

Let op: Bij het thuis oefenen mag uw kind het spellingschrift gebruiken om (nog) niet beheerste kennis op te zoeken of om het gemaakte werk te controleren.

Hieronder volgt de instructie voor het schrijven van de woorden van de woordenlijsten. Bespreek eventueel vooraf het *spellingschema* in het spellingschrift.

Benodigd materiaal: oefenschrift
pen of potlood
spellingschrift met het *spellingschema*
woordenlijst(en)
vlakke ondergrond (tafel)

- ☐ U legt het oefenschrift en een pen of potlood voor uw kind op tafel en laat uw kind het woord dat u noemt eerst hardop in klankgroepen verdelen, vervolgens aangeven welke klank het aan het einde van elke klankgroep hoort (korte klinker óf lange klinker óf andere klank) en vervolgens het woord klankgroep voor klankgroep (aan elkaar) opschrijven (en daarbij hardop benoemen of het wel of niet de spellingregel van de verenkeling of verdubbeling toegepast heeft).
  - vooraf zegt u: “we gaan oefenen met het schrijven van woorden: ik zeg een woord, jij zegt het woord na, je verdeelt het woord hardop in klankgroepen, je zegt welke klank je aan het einde van elke klankgroep hoort, je schrijft de klankgroepen één voor één (aan elkaar) op en zegt daarbij of je de spellingregel van de verenkeling of verdubbeling toepast; vervolgens controleer je door na te lezen”
eventueel kunt u de verschillende stappen aanwijzen op het spellingschema
  - u zegt: “zeg na het woord /...../ (u kiest een woord van de woordenlijst)”
  - als uw kind klaar is met nazeggen, zegt u: “verdeel het woord hardop in klankgroepen”
    - wanneer het juist is, gaat u verder
    - wanneer het niet juist is, verbetert u direct
  - als het woord goed in klankgroepen is verdeeld, zegt u: “zeg welke klank je aan het einde van elke klankgroep hoort en schrijf de klankgroepen één voor één aan elkaar op”
  - als uw kind klaar is met schrijven, vraagt u: “heb je de spellingregel van de verenkeling of verdubbeling toegepast?”
  - als uw kind klaar is met antwoorden, zegt u: “controleer het woord door het na te lezen”
    - wanneer het juist is, zegt u: “goed zo, zet er maar een krul achter”
    - wanneer het niet juist is, zegt u: “het is niet goed; kun je de fout ontdekken?”
eventueel kunt u zeggen: “zoek het maar op in je spellingschrift”
    - wanneer uw kind de fout verbetert, zegt u: “goed zo, zet er maar een krul achter”
    - wanneer uw kind de fout niet kan verbeteren, schrijft u zelf het woord op de juiste wijze op en zegt u: “dit is het woord /...../, schrijf het maar over”
eventueel kunt u zeggen: “je had de spellingregel van de verenkeling / verdubbeling toe moeten passen”
- ☐ Wanneer het erg goed gaat, kunt u het eerst hardop in klankgroepen verdelen zachtjes (en later stil) laten doen. Echter, wanneer het geschreven woord niet juist is, zegt u: “het is niet goed; verdeel het woord eens hardop in klankgroepen”, “heb je goed geluisterd naar de laatste klank(en) van de klankgroep(en)” en “heb je alle klankgroepen opgeschreven”.

Hieronder volgt de instructie voor het schrijven van de zinnen van de zinnendictées. Bespreek eventueel vooraf het *spellingschema* in het spellingschrift én geef aan dat elke zin begint met een hoofdletter en eindigt met een punt, vraagteken of uitroepeten.

Benodigd materiaal: oefenschrift
pen of potlood
spellingschrift met het *spellingschema*
zinnendictée(s)
vlakke ondergrond (tafel)

NB. In de meeste zinnendictées zijn enkele woorden onderstreept; dit zijn woorden met een bepaalde moeilijkheid (en dit zijn meestal de ‘moeilijkste’ woorden in de zin).

- ☐ U legt het oefenschrift en een pen of potlood voor uw kind op tafel en laat uw kind de zin die u noemt woord voor woord opschrijven.
  - vooraf zegt u: “we gaan oefenen met het schrijven van zinnen: ik zeg een zin, jij zegt de zin na, je schrijft de woorden van de zin één voor één op én je controleert door de zin na te lezen”
  - u zegt: “zeg na de zin /...../ (u begint met de eerste zin van het zinnendicté)”
  - als uw kind klaar is met nazeggen, zegt u: “schrijf de woorden één voor één op”
  - als uw kind klaar is met schrijven, zegt u: “controleer maar door na te lezen”
    - wanneer de hele zin juist is, zegt u: “heel goed, zet er maar een krul achter”
    - wanneer de zin niet helemaal juist is, zegt u: “de zin is niet helemaal goed; kun je een fout ontdekken?”
  - eventueel kunt u zeggen: “zoek het maar op in je spellingschrift”
  - wanneer uw kind een fout verbetert, zegt u: “heel goed”
    - als de hele zin nu juist is, zegt u: “zet maar een krul achter de zin”
    - als de zin nog niet helemaal juist is, zegt u: “kun je nog een fout ontdekken?”
  - wanneer uw kind geen fout kan verbeteren, zegt u in welk woord een fout zit: “ik zal je helpen; in dit woord (wijs aan) zit een fout”
  - wanneer uw kind de fout verbetert, zegt u: “heel goed”
    - als de hele zin nu juist is, zegt u: “zet maar een krul achter de zin”
    - als de zin nog niet helemaal juist is, zegt u: “kun je nog een fout ontdekken?”
  - wanneer uw kind de fout niet kan verbeteren, zegt u: “verdeel het woord eens hardop in klankgroepen”,
    - wanneer het juist is, gaat u verder
    - wanneer het niet juist is, verbetert u direct
  - als het woord goed in klankgroepen is verdeeld, zegt u: “welke klank hoor je aan het einde van elke klankgroep”, “heb je alle klankgroepen goed opgeschreven?” en eventueel “heb je de spellingregel van de verenkelling of verdubbeling goed toegepast?”
  - wanneer uw kind de fout ontdekt en verbetert, zegt u: “heel goed”
    - als de hele zin nu juist is, zegt u: “zet maar een krul achter de zin”
    - als de zin nog niet helemaal juist is, zegt u: “kun je nog een fout ontdekken?”
  - als uw kind de fout niet kan verbeteren, schrijft u zelf het woord goed op en zegt u: “dit is het woord /...../, schrijf het maar over”
  - eventueel kunt u zeggen: “je had de spellingregel van de verenkelling / verdubbeling toe moeten passen”
    - als de hele zin nu juist is, zegt u: “zet maar een krul achter de zin”
    - als de zin nog niet helemaal juist is, zegt u: “kun je nog een fout ontdekken?”
- ☐ Laat uw kind controleren of elke zin begint met een hoofdletter en eindigt met een punt, vraagteken of uitroepteken.

In het heen-en-weer-schrift voor de behandelaar of in het oefenschrift van uw kind kunt u schrijven hoe de oefening ging en of er eventueel opvallende dingen naar voren zijn gekomen. U kunt bijvoorbeeld schrijven in welk tempo uw kind de oefening uitvoerde of bij welke woorden het goed verdelen in klankgroepen nog moeilijk was. Ook kunt u aangeven welk type woorden goed ging of juist tot problemen leidde. Ook wanneer uw kind bijvoorbeeld telkens aan het einde van een zin vergeet een punt te schrijven, kunt u dit opmerken.